

Obvodné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
5. ročník, školský rok 2012/13
Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

5.* A történelmi Magyarország területén, melynek Szlovákia is része volt, a 18. század végén több nemzetiség élt, ezért „Kis- Európának“ is nevezték. Sorolj fel közülük ötöt.

6.* A 19. század első felében élénken jelen volt a szláv népek összetartozásának elképzelése.

a) Milyen szókapcsolattal fejezik ki ezt az elképzelést?

b) Az alább felsorolt nemzetek közül válaszd ki a szláv és a nem szláv nemzeteket:

lengyelek, ukránok, albánok, bolgárok, lettek, bosnyákok, románok

7.* A múltban a sportolók büszkén vállalták szláv származásukat, ami a sport klubbok elnevezéseiben is megnyilvánult. Sorold fel a két legismertebb szlovák és cseh sportklub nevét, melyek szláv (nem szlovák) eredete nyilvánvaló. A felsorolt városok nevei segítenek a választásban.

8.* Mit jelent a SZNT rövidítés, mellyel legelőször 1848-ban találkozhattunk?

9.* Kinek a nevéhez fűződik az "ipszilon" használatának bevezetése a szlovák helyesírásban?.

10.*.* Az alábbi ábrákon a szlovák nemzeti mozgalom három jelentős személyisége látható. Nevüket írd le a válaszlívre.

A

B

C

11.* Az evangélikus diákok körében 1844-ben kedvelt volt egy ének, amely a *Kopala studienku* című népdal dallamára íródott. Válaszolj az alábbi kérdésekre.

a) Mi volt az ének címe?

b) Ki volt az ének szerzője

c) Jelenleg hol használatos ez az ének?

12.* A szlovák irodalmi nyelv melyik kodifikációjára volt jellemző a következő elv – „úgy írd, ahogy beszélsz“?

13.* Olvasd el a válaszíven található szöveget és egészítsd ki a hiányzó kifejezéseket.

14.* Helyezd megfelelő sorrendbe az alábbi fogalmakat (az általános megnevezéstől a legkonkrétabb megnevezésig).

szlovák, gyetvai, szláv

15.* Az alábbi képen a szlovák katonai egységek harci akciói láthatók a 19. században. Válaszolj az alábbi kérdésekre.

- a) Milyen eseményről van szó és melyik években játszódott le?
- b) Elfogadták a szlovákok kéréseit?

16. Samo frank kereskedőről a következő forrásokból is tudomást szerezhettünk:

- a) Frod krónikája
- b) Fredegar krónikája
- c) Ferenc krónikája

17. Elődeink a Kárpát-medencébe történő bejövetelük után kunyhókból kialakított nyitott településeken éltek. Hogyan nevezték ezeket, a részben földbe ásott, fából készült építményeket?

- a) sárkunyhó
- b) földkunyhó
- c) viskó

18. Vadméhészettel a szlávok édesítő anyagot nyertek, melyből erjesztés útján szeszes italt készítettek. Válaszolj az alábbi kérdésekre.

- a) Mi volt a vadméhészet?
- b) Milyen édesítő anyagról van szó?
- c) Hogy hívták az ebből készített szeszes italt ?

19. A szlávok több istent tiszteltek. Az alábbiak közül válaszd ki a szláv isteneket.

Thor, Jahve, Perún, Anubis, Veles

20. Területünkön a 9. században Pribina és Mojmir harcoltak egymással. Válaszolj az alábbi kérdésekre.

- a) Melyikük lett a győztes?
- b) Melyik évben történt?
- c) Melyik állam alakult meg területünkön abban az időben?

21. Ebben az évben emlékezünk meg egy jelentős esemény 1150. évfordulójáról. výročie jednej významnej udalosti. Milyen eseményről van szó?

22. A legenda szerint Svätopluknak 3 fia volt. Írd le kettőnek a nevét.

23. Melyik abc szerint alakult ki a glagolita írás?

- a) latin
- b) görög
- c) héber

24. Kit jelölt ki utódjául Metód érsek röviddel a halála előtt ?

- a) Naumot
- b) Szórádot
- c) Rastislavot

25. Kit neveznek az egyházban vértanúnak?

- a) Azt, aki kínzásokat végzett, hogy mások higgyenek istenben
- b) Azt, akit megkínzottak vagy megöltek hitéért
- c) Azt, aki önmagát kínoztatta

26. Mi volt a Proglas?

- a) az első szláv tanoda
- b) az első szláv költemény
- c) az első szláv fejedelem

27. A szláv nyelv a keresztény egyházi liturgia negyedik engedélyezett nyelve közé tartozott. Az ún. háromnyelvűek azonban azt állították, hogy az istentiszteletet csak a három hagyományos nyelven lehet hirdetni. Sorold fel ezt a három nyelvet.

28. A honfoglaló magyarok zsákmányszerző hadjáratokat szerveztek Nyugat-Európába. Egy idő után azonban kénytelenek voltak abbahagyni hadjárataikat és letelepedni.

- a) Milyen esemény készítette a honfoglaló magyarokat arra, hogy életmódjukat megváltoztassák?
- b) Írd le az évszámot, és a nyugat-európai uralkodó nevét, akivel az adott esemény összefüggésben van.

29. Az 1000 és az 1001-es évek fordulóján koronázták meg az első magyar királyt (a képen látható).

- a) Írde le, milyen néven ismeretes.
- b) Eredetileg, a megkeresztelkedése előtt mi volt a neve?
- c) Halála után szentté nyilvánították?

30. Mit jelentett a középkori Magyarországon a megye kifejezés?

- a) a város részét – városnegyedet
- b) az ország területének részét
- c) pénzüllétet

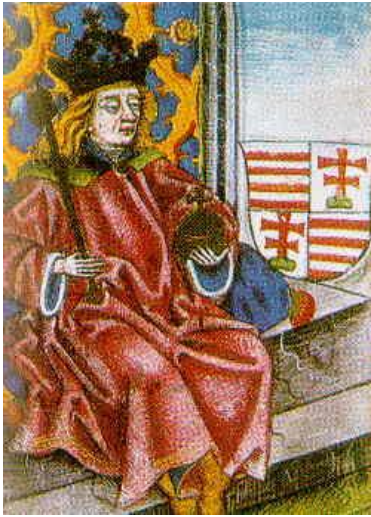
31. Melyik két szláv származású főnemesi család tartozott a legtekintélyesebbek közé magyar állam megszervezése idején?

- a) Pázmány (Poznán) és a Hont
- b) Pázmány (Poznán) és a Koppány
- c) Pázmány (Poznán) és a Csák

32. Szlovákiában a középkorban létezett a nyitrai dukátus (fejedelemség). Ki irányította az adott területet:

- a) az uralkodó családtagja, gyakran a leendő király
- b) maga a király
- c) külföldi uralkodó, akinél a királynak tartozása volt

33.

1241 –ben Magyarország területére betörték a tatárok, illetve a mongolok. Betörésüket azzal indokolták, hogy a magyar király (a képen) befogadta országába a Kúnokat, akik Ázsiából a tatárok elől menekültek.

- a) Melyik király uralkodott Magyarországon abban az időben?
- b) Milyen tárgy látható a király jobb oldalán?

34. Mit jelent a privilégium kifejezés?

- a) kiváltság
- b) kötelesség
- c) függetlenség

35. Az alábbi szövegben javítsd ki a hat hibát. A vastag betűvel írt szavak helyesek és nem lehet ezeket megváltoztatni (kijavítani).

*A 14. század elején **Magyarországon** kihalt az Arkád dinasztia és megkezdődött a harc a trón elfoglalásáért. Végül ebből Károly Richárd, az **Aba** dinstia tagja jött ki győztesen. Azonban neki is sokáig kellett harcolnia a hazai főnemeséggel, leginkább Csák Mátéval és az Omode dinasztiaival. 1213-ban a király győzedelmeskedett a hazai ellenzéki főnemesség seregei felett a dél-szlovákiai **Rozgony** mellett.*

36. Melyik szlovákiai városban létezett híres pénzverde a középkorban? Még mindig létezik?

Autori: PhDr. Anna Mydlová, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: Mgr. Marko Mižičko

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2013

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Preklad: Ing. Veronika Zsideková